

Asia: VN/8636/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi eräiden EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen velvoitteiden toimeenpanosta ja valvonnasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen ympäristökeskus (Syke) katsoo, että esityksen mukaisen lain markkinavalvontaviranomaiseksi on hyvä nimetä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Tukesilla on valtakunnallisesti laajin ja vakiintunein kokemus markkinavalvonnasta sekä asiantuntemusta niistä tuoteryhmistä ja vaatimuksista, joita kriittisten raaka-aineiden asetuksen toimeenpano koskee. Tukesin nykyiset tehtävät ja toimivaltuudet huomioiden on johdonmukaista, että tehtävän markkinavalvontaviranomaisena toimii Tukes.

Syken vastuulla olevat markkinavalvontatehtävät keskittyvät ympäristöturvallisuuteen, ympäristövaikutuksiin ja ympäristöä koskeviin merkintävaatimuksiin, kohdistuen siten pääasiassa yksittäisiin ympäristönsuojelullisiin ja ekologiisiin turvallisuuskysymyksiin. Esityksen säädösehdotuksissa lain 3 § 2 mom säädettäisiin ”Poiketen 1 momentissa säädetyistä, kun viranomainen valvoo muun lainsäädännön nojalla tuotteen turvallisuutta, se on kriittisten raaka-aineiden asetuksen 28 artiklan 1, 3, 4 ja 7 kohdissa, 29 artiklan 1 ja 5 kohdissa ja 33 artiklan 1 kohdassa säädettyjen velvoitteiden valvonnasta vastaava markkinavalvontaviranomainen. Viranomainen ei kuitenkaan ole kriittisten raaka-aineiden asetuksen 28 artiklan 1, 3, 4 ja 7 kohdissa, 29 artiklan 1 ja 5 kohdissa ja 33 artiklan 1 kohdassa säädettyjen velvoitteiden valvonnasta vastaava markkinavalvontaviranomainen, jos muun lainsäädännön nojalla tehtävä valvonta koskee vain yksittäisiä turvallisuusnäkökohtia.” Syken valvonnassa on enimmäkseen kyse yksittäisistä turvallisuusnäkökohdista ja näin ollen säännös ei lähtökohtaisesti tulisi Syken valvonnassa sovellettavaksi. Olisi kuitenkin arvokasta, että säännöksen perusteluja täydennettäisiin siltä osin, mitä tarkoitetaan ”yksittäisillä turvallisuusnäkökohdilla”.

Toroska Kalle
Suomen ympäristäkeskus